

Miljøkonsekvensrapport til § 16a stk. 2

Gelballevej 56, 6640 Lunderskov

v. Lone og Søren Kjær Poulsen

Ansøgning om fleksibelt dyrehold

Skema 234767 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 6. juli 2022

Datablad

Ansøger og ejer	Lone og Søren Kjær Poulsen Gelballevej 56 6640 Lunderskov
	Kontaktperson på miljø sagen: Søren Kjær Poulsen Mobil: 40135188 Mail: skp@gelballe.dk
Husdyrbrugets adresse	Gelballevej 56, 6640 Lunderskov
CVR-nummer	12027435
CHR-nummer	71699
Kommune	Kolding Kommune
Ejendomsnummer	6210251466
Matrikel-nr.	28a - Lunderskov By, Skanderup m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ansøger driver svineproduktion på ejendommene Egeskovvej 24, Ulveryggen 7 og Gestenvej 44.
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	234767
Konsulent	KHL CVR-nr.: 21111511 Lene Egtved Andersen, lea@khl.dk , 7634 1788

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Gelballevej 56. Det ansøgte omfatter mulighed for fleksibelt dyrehold i flere staldafsnit. Der vil ikke ske nogen bygningsmæssige ændringer på ejendommen.

Produktionen er et IE-brug, da der er mere end 750 stipladser til søer.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved mulighed for fleksibelt dyrehold.

Til rapporten er vedlagt følgende: 1. Produktionsarealer.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
2.1 <i>Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør</i>	8
3. Miljøtekniske redegørelse	9
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	9
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	12
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	12
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed</i>	12
3.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	12
3.4.2 <i>Udpegninger i kommuneplanen</i>	13
3.4.3 <i>Bilag IV arter</i>	16
3.5 <i>Ammoniakemission og -deposition</i>	16
3.5.1 <i>Naturpunkter</i>	16
3.6 <i>Lugtmission</i>	17
3.7 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	17
3.7.1 <i>Støj</i>	18
3.7.2 <i>Støv</i>	18
3.7.3 <i>Lys</i>	18
3.7.4 <i>Skadedyr</i>	18
3.7.5 <i>Transporter</i>	19
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	19
3.8.1 <i>Spildevand</i>	20
3.8.2 <i>Døde dyr</i>	22
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	22
3.8.4 <i>Vand- og energiforbrug</i>	22
3.8.5 <i>Foder</i>	23
3.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	25
3.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	26
3.11 <i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	26
3.12 <i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	26
3.13 <i>Alternative løsninger</i>	26
3.14 <i>Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5</i>	26
3.15 <i>Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6</i>	27

3.16	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	27
4.	Oplysninger om IE-husdyrbruget	27
4.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget</i>	27
4.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i>	27
4.2.1	<i>BAT-Råvarer</i>	27
4.2.2	<i>BAT-Energi</i>	27
4.2.3	<i>BAT-Vand</i>	28
4.2.4	<i>Management</i>	28
5.	Konklusion	28

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer konsekvenserne ved mulighed for fleksibelt dyrehold i flere staldafsnit. Produktionsarealet vil i ansøgt drift være uændret.

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, idet der ikke sker nogen udvidelse af produktionsanlægget.

Produktionsarealer er opgjort ud fra fysisk opmåling foretaget af ansøger.

2. Ikke-teknisk resume

Husdyrbruget og produktionsomfang

Ansøgningen omhandler husdyrbruget på Gelballevej 56. Husdyrbruget er på nuværende tidspunkt en opformeringsbesætning med en miljøgodkendelse fra 2008 og anmeldelse om skift i dyretype fra 2014.

Ejendommen er i dag godkendt til maksimalt produktion på 841 årssøer, 628 smågrise (7,3-30 kg) og 629 slagtesvin (30-107 kg). Produktionen forventes at være uændret i ansøgt drift.

Ansøgningen er indsendt for at få en ny miljøgodkendelse så der kan produceres efter de nye fleksible regler, hvor det er produktionsarealerne, der godkendes i stedet for antal dyr. Pladskrav mv vil også fremadrettet være reguleret efter dyrevelfærdsloven.

Når et husdyrbrug har mere end 750 stipladser til søer, er det et IE-brug, hvilket vil sige, at det er omfattet af EU's direktiv om industrielle emissioner.

Landskabelige forhold

Der vil ikke ske nogen udvendige ændringer på ejendommen, så der vil ikke være nogen påvirkning af de landskabelige forhold.

Potentielle gener

Pga. af god afstand til naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk viser, at krav til lugtgenestandarderne overholdes med god margin.

Der forventes ikke at ske mærkbare ændringer i støjniveauet fra ejendommen efter ny godkendelse og det vil forsat være de to vestlige indkørsler, der vil blive brugt til produktionen. Hovedparten af aktiviteterne på ejendommen vil forsat foregå i dagtimerne inden for almindelig arbejdstid.

Støj vil primært forekomme i forbindelse med aflæsning af foder, gyllekørsel, modtagelse og afhentning af dyr samt ved den daglige drift af ventilationsanlægget. Der forventes ikke, at der vil ske ændringer i støjniveauet fra ejendommen.

Fluer og skadedyr vil forsat blive bekæmpet.

Døde dyr opbevares overdækket el. i kølecontainer indtil afhentning. Afhentningspladsen vil forsat være for ved den nordligste gylletank.

Transport tilknyttet husdyrbruget vil forsat hovedsageligt ske via de to vestligste indkørsler.

Husdyrgødning

Al husdyrgødningen er i form af gylle. Gylle udbringes dels med slangeudlægger og dels med gyllevogn med læssekran og slæbeslanger. Der er teltoverdækning/tæt flydelag på gylletankene, som reducerer såvel ammoniakfordampning som lugtgener for de omkringboende.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med. Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle naturtyper overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt mer-depositionskravet til mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

BAT i forhold til ammoniak er overholdt uden yderligere tiltag.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der er ikke afsøgt mulige alternative placeringer, idet der ikke bygges nyt ifm. miljøgodkendelsen.

0-alternativet er at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse.

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør

Der vil i forbindelse med godkendelsen ikke ske nyetableringer el. renovering af staldene.

Der er etableret gyllekøling i 1. Drægt.stalden og der er i forbindelse med den tidligere miljøgodkendelse fastlagt et BAT-niveau for ejendommen, hvor ammoniakreduktionseffekten fra gyllekøling er indregnet. BAT-niveauet er beregnet til 4.412 kg NH₃-N. Den faktiske ammoniakemission ligger ligeledes på 4.412 kg NH₃-N og BAT-kravet er dermed overholdt. Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der benyttes forskellige foderblandinger til søerne. Foderblandingerne indeholder tilpassede mængder aminosyrer og højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og er tilsat fytase. Da BAT-kravet er overholdt investeres der ikke i yderligere tiltag.

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet efter kommunens anvisninger.

3. Miljøtekniske redegørelse

I dette afsnit beskrives husdyrbruget og det ansøgte samt projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Bygningssættet på Gelballevej 56 er placeret adskilt, idet det nuværende produktionsanlæg er flyttet ud på marken. Alt husdyrproduktion foregår i produktionsanlægget på marken, mens der ligger en gylletank ved de ældre staldbygninger, som stadig er i drift. Oversigt over anlægget ses på Figur 1.

Det ansøgte indeholder ingen ændringer i produktionsarealet i forhold til nudriften og i forhold til hvordan driften så ud i 2014 (8 års drift) og produktionsarealet vil dermed uændret være på 3.099 kvm. I det ansøgte søges der udelukkende om mulighed for fleksibel produktion i flere af staldfsnittende. Se tabel 1. Placering af produktionsarealer fremgår desuden af bilag 1.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i Tabel 1 referer til oversigtskortet.

Figur 1 Staldafsnit og opbevaringsanlæg på Gelballevej 56

Stald	8-års drift + nudrift	Ansøgt drift
1) Dr.stald	Søer, golde og drægt. Løsgående, delv. spaltegulv 1.200 kvm	Uændret
2) Løbe- + opdrætsstald	FRATS Delvis spaltegulv 335 kvm (160 kvm sl.svin/175 kvm smågrise) Slagtesvin Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv 290 kvm Søer, golde og drægt. Individuelt opstald., fuldspaltegulv 454 kvm	Flex slagtesvin og smågrise 25-49 % fast gulv 335 kvm Slagtesvin Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv 290 kvm Flex søer og slagtesvin 25-49 % fast gulv 454 kvm
3) Farestald	Søer, fare. Kassestier, delv. spaltegulv 820 kvm	Flex søer og smågrise 25-49 % fast gulv 820 kvm

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi.

8 års driften og nudriften er fastsat ud fra den nuværende lovlige drift som er angivet i miljøgodkendelsen fra april 2008 samt anmeldelse fra 2014. 8 års driften og nudriften er dermed identisk.

På ejendommen findes to gyllebeholdere, der også ses på figur 1. Der produceres ikke fast gødning på ejendommen.

Gyllebeholder	Opførelses år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	NH ₃ -effekt
1. Gyllebeholder	2008	4.500	848	50 %
2. Gyllebeholder	1995	1.500	296	-
Kapacitet i fortanke+gyllekanaler	-	200	-	-
I alt		6.200 m³	1.144 m²	

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning.

Der sker ikke ændringer i opbevaringsanlæggene med det ansøgte. Hvis der produceres mere husdyrgødning på ejendommen end der er opbevaringskapacitet til, så vil der blive lejet ekstern kapacitet, så det sikres, at krav om 9 måneders opbevaringskapacitet overholdes.

Bygning (Nr. i BBR)	Opførelses år/renovering	Dimensioner	Materialer	Anvendelse/bemærkninger
1. Drægt.stald (10)	2004	Samlet 2.702 kvm	Lysgrå eternittag søstenselementer	Stald til svin
2. Løbe- +opdrætstald (10)	2004	Samlet 2.702 kvm	Lysgrå eternittag søstenselementer	Stald til svin
3. Farestald (10)	2002	Samlet 2.702 kvm	Lysgrå eternittag søstenselementer	Stald til svin
Halmlade (11)	1996	1.194 kvm		
Kornsilo (T9)	2003	Tons 600 H: 15 m D: ca. 9 m	Galvaniseret stål	Foderopbevaring

Kornsilo (T8)	2000	Tons 350 H: 15 D: ca. 6 m	Blå stål	Foderopbevaring
Maskinhus (9)	1985	595 kvm	Grå eternittag	Opbevaring af maskiner + div.
Lager (3+5)	1950+1959	898 kvm	Mørkgrå eternittag Røde mure	div. opbevaring
Maskinhus (7)	1910	320 kvm	Mørkgrå eternittag Røde mure	Opbevaring af maskiner
Kornlade (6)	1910	325 kvm	Mørkgrå eternittag Røde mure	Opbevaring af korn
Lade (8)	1877	240 kvm	Mørkgrå ståltag Røde+hvide mure	div. opbevaring
Stuehus (1)	1854	218 kvm	Mørkgrå eternittag Hvide mure og gavle	Beboelse

Tabel 2a Bygningsoversigt

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der vil ikke ske nogen bygningsmæssige ændringer på ejendommen, da der udelukkende søges om mulighed for fleksibel produktion.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver svineproduktion på ejendommene Egeskovvej 24, Ulveryggen 7 og Gestenvej 44. Ejendommen er driftsmæssigt forbundet med Egeskovvej 25, men er ikke tekniskog forureningsmæssigt forbundne med hinanden, så der er ikke tale om produktionsmæssig sammenhæng.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone og opfylder husdyrlovens afstandskrav til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, beboelse og naboskel, se tabel 3
Anlægget ligger i en afstand på ca. 330 m syd for den hidtidige bebyggelse på Gelballevej 56. De hidtidige bygninger på nordsiden af produktionsanlægget består af beboelse, maskinhus og lader. Ejendommen ligger i et område uden særlige landskabelige værdier, se tabel 4.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstand til	Meter	Afstandskrav overholdt
Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)	> 200 m	Ja
Almene vandforsyningsanlæg (50 m)	> 200 m	Ja
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	> 200 m	Ja
Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)	> 200 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	> 200 m	Ja
Beboelse på samme ejendom (15 m)	> 200 m	Ja
Naboskel (30 m)	Ca. 125 m	Ja
Nabobeboelse (50 m)	Ca. 415 m	Ja

	Gelballevej 66	
Eksisterende og fremtidig byzone/sommerhusområde (50 m)	Ca. 1.85 km Skanderup By	Ja
Områder, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller samlet bebyggelse (50 m)	Ca. 415 m Gelballevej 66	Ja

Tabel 3 Afstandskrav jf. Husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Afstandene i tabel 3 er målt fra nærmeste staldafsnit, hvor der søges om fleksibel produktion. Samtlige afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er overholdt.

3.4.2 Udpegninger i kommuneplanen

Anlægget er beliggende uden for områder med kulturhistoriske og landskabelige værdier, men dog højt beliggende i landskabet. Der er etableret en allé fra Gelballe (Dortheasminde) og op til staldanlægget på marken. Der er ligeledes etableret beplantning uden om hele anlægget på marken.

Bedriftens anlæg ligger desuden uden for diverse beskyttelseslinjer, såsom skovbyggelinje, kirkebyggelinje mv.

Landskabelige udpegninger	
Naturområder med særlig naturbeskyttelsesværdi	-
Økologisk forbindelse	-
Områder med landskabelig værdi	-
Uforstyrrede landskaber	-
Områder med særlig geologisk værdi	-
Rekreative interesseområder	-
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer	-
Kystnærhedszonen	-
Lavbundsarealer	-
Skovrejsningsområder	-
Fredede områder	-
Beskyttede naturarealer (§3)	Se figur 2
Strandbeskyttelseslinje	-
Klitfredningslinje	-
Skovbyggelinje	-
Sø- og å-beskyttelseslinje	-
Kirkebyggelinje	-
Fortidsmindelinje	-
Beskyttede sten- og jorddiger	-

Tabel 4 Kommuneplanstemaer kilde Plandata.dk

Figur 2 Beskyttet natur inden for 1.000 m fra ejendommen: Blå skravering: sø og blå streg: vandløb.

Vurdering

Der vil ikke ske nogen ændringer på ejendommen, så landskabsmæssigt vil ejendommen fremstå uændret.

3.4.3 Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret bilag IV arter inden for 1.000 m fra ejendommen. Den nærmeste registrering af Bilag IV arter er ca. 2,2 km nordøst for ejendommen, hvor der er registreret birkemus.

Det kan ikke udelukkes, at der lever andre bilag IV arter i området, eks. forskellige arter af flagermus, markfirben og spidssnudet frø, der er udbredte i Jylland.

I forbindelse med ansøgningen vil der ikke ske ændringer i markdriften og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, der grænser op til dyrkningsarealer. Der vil ikke blive fjernet gamle træer el. bygninger ifm. projektet, der kan være levested for flagermus eller nedlagt vandhuller der kan være ynglested for padder.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.5 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1. natur er naturtypen Bøg på muld, der er en del af Fovslet Skov, der ligger ca. 5,3 km sydøst for ejendommen.

Der er kumulation med et andet husdyrbrug, så det lovgivningsmæssige krav er på maksimal 0,4 kg N pr. ha pr. år.

Totaldepositionen til naturområdet ligger på 0 kg N/ha.

Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2 natur er et overdrev, der ligger ca. 1,4 km nord for ejendommen. Totaldepositionen fra anlægget til naturområdet ligger ligeledes på 0 kg N/ha.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Nærmeste kat. 3 natur er ammoniakfølsom skov, der er beliggende henholdsvis ca. 820 m NØ, 920 m N, 1.300 m SØ og 1.460 m Ø for ejendommen.

Merdepositionen til de to skove der ligger NØ og Ø for ejendommen ligger på 0,1 kg N/ha og merdeposition til de øvrige punkter ligger på 0 kg N/ha.

Da ammoniakdepositionen overholder afskæringskriterierne for kategori 1 og 2 natur og da merdepositionen til kategori 3 natur ikke overstiger 1 kg N/ha, så vurderes det, at ejendommen forsat ikke vil have en negativ effekt på naturarealerne i området.

3.6 Lugtemission

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 3 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene. Der er ikke indregnet lugtreducerende effekt fra gyllekøling.

Som det fremgår af figur 3 er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone. Nærmeste nabo er Gelballevej 66 der også er samlet bebyggelse og nærmeste byzone er Skanderup By sydøst for ejendommen.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Gelballevej 66	0	FMK	179	179	460,8	Ja
Gelballevej 66	0	NY	390,8	390,8	460	Ja
Skanderup By, Skanderup	0	FMK	565,9	565,9	1951,4	Ja

Figur 3. Samlet resultat af lugtberegningen.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og til områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig jf. figur 3.

Lugtberegningerne viser, at geneafstandene overholdes, og det vurderes, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener fra ejendommen.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

Støj vil primært forekomme i forbindelse med aflæsning af foder, gyllekørsel, modtagelse og afhentning af dyr samt ved den daglige drift af ventilationsanlægget. Der forventes ikke, at der vil ske ændringer i støjniveauet fra ejendommen

Støjgener fra ventilationsanlægget minimeres ved optimering og renholdelse af ventilationsanlægget.

Til- og frakørsler fra ejendommen vil være uændret.

Hovedparten af aktiviteterne på ejendommen vil forsat foregå i dagtimerne inden for almindelig arbejdstid.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Der er ikke foretaget støjberegninger, da det vurderes, at der ikke er særlige støjkilder ud over hvad der kan forventes på en landbrugsejendom og det forventes at projektet vil kunne overholde støjkravene.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende som følge af afstanden til naboer samt projektets udformning. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende. De støjede aktiviteter der foregår tættest på nærmeste nabo foregår indendørs.

3.7.2 Støv

Det er begrænset hvad der er af støvkilder på ejendommen, men der kan forekomme støv ved kørsel på grusveje samt ved håndtering af foder. Der køres hensynsfuldt på grusveje, så ophvirvling af støv begrænses. Foder tippes ind og der vil ikke forekomme gener for omkringboende.

Der er forholdsvis god afstand til nærmeste naboer og eksisterende beplantninger omkring ejendommen, så der vurderes forsat ikke, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.7.3 Lys

Der sker ikke nogen ændringer i den udvendige belysning ift. nu.

Der vil være lys i visse staldafsnit dagligt i perioden 7.00 til ca. 22.00. Der vil være en svag oplysning af nordfacaden på markanlægget om aftenen og natten. Udendørslyset er reguleret af bevægelsessensorer, og om natten vil der kun være lys i forbindelse med aktivitet ved stalden (fx afhentning/levering af dyr).

Belysning fra anlægget vil på grund af tilstrækkelig stor afstand til nærmeste nabo og på grund af kravet om læhegn som virker skærmende vil evt. lys fra staldanlægget ikke genere naboer væsentligt.

3.7.4 Skadedyr

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Der tilstræbes god renholdelse i og omkring stalde og der er ingen oplag af foderstoffer udendørs. Spild af foder undgås så vidt muligt og affald fjernes løbende.

Der anvendes rovfluer til bekæmpelse af fluer og der er indgået serviceaftale ift. bekæmpelse af rotter.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften forsat ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.7.5 Transporter

Transporter forekommer ifm. levering af foder og korn, kørsel med gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter ifm. afhentning af levende og døde dyr samt internt på bedriften. Transporter til og fra ejendommen fremgår af tabel 6. Én transport svarer både til kørsel til og fra ejendommen.

Der er tre indkørsler til bedriften. Den østlige indkørsel anvendes hovedsageligt privat, mens de to vestligste indkørsler bruges til erhvervmæssig til og fra kørsler. Der er gode oversigtsforhold fra alle tre indkørsler.

Udbringning af gylle til de nærmeste arealer sker dels med slangeudlægger og udbringning med gyllevogn, mens gylle til de øvrige arealer køres med lastbil.

Transport af	Nudrift + ansøgt drift/ år
Husdyrgødning	210
Foder og korn	150
Døde dyr	50
Transport af dyr	100
Halm	90
Handelsgødning	5
Andet	5
I alt	Ca. 610 transporter/år

Tabel 4: Det skønnede antal transporter

Det forventes ikke, at antallet af transporter til og fra ejendommen vil ændre sig som følge af at der gives mulighed for fleksibel produktion.

Antallet af transporter vurderes ikke at være til væsentligt gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

Hovedparten af det affald der produceres på ejendommen er plastemballage, spraydåser, pap mv. Desuden er der en begrænset mængde klinisk risikoaffald i form af brugte kanyler og skalpeller, som opbevares i kanyleboks.

Ejendommens affald sorteres i følgende fraktioner: plastik/klar plastik, pap, elpærer, sprayflasker, jern og brændbart affald.

Spildolie opbevares i maskinhuset og afsættes til godkendt modtager. Se figur 5.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødsning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes derfor, at affaldshierarkiet iagttages og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Kolding Kommunes affaldsregulativer.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Opbevaring af gylle sker i godkendte gylletanke. Gylletankene inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Gylletankene er beliggende udenfor risikoområde og der udføres løbende 10 års beholderkontrol.

Gylletankene tømmes med selvsugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

Samlet set vurderes risikoen for forurening af vandmiljøet for minimal.

3.8.1 Spildevand

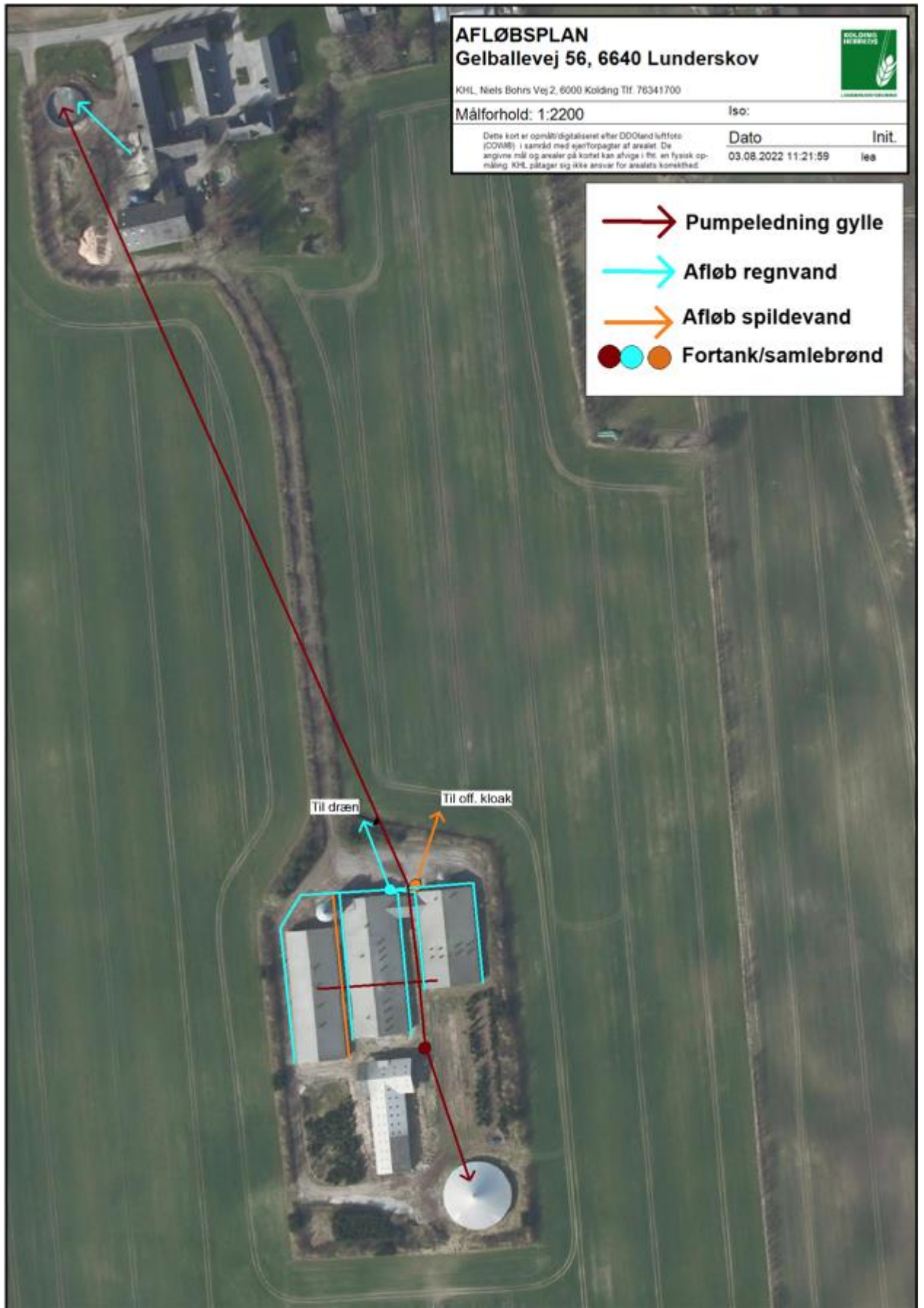
Der vil ikke ske nogen ændringer i håndteringen af ejendommens spildevand.

Sanitært spildevand afledes til offentlig kloak.

Vaskevand fra vask af stalde og maskiner ledes til gyllesystemet.

Tagvand ledes til regnvandsdræn. Se figur 4.

Det vurderes at spildevand forsat vil blive afledt på forsvarlig vis.

Figur 4. Afløbsplan

3.8.2 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA, i henhold til gældende regler. De opbevares hygiejnisk, hvor smågrise opbevares i kølecontainer og større dyr placeres hævet over jorden og tildækkes, så de ikke er synlige for forbigående. Afhentningspladsen ligger ved gylletanken ved Gelballevej. Se figur 5.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Ejendommen er beliggende i et område med drikkevandsinteresser og uden for nitratfølsomt indvindingsopland og der er god grundvandsbeskyttelse i området.

Pesticider opbevares i aflåst kemikalierum med fast bund og uden afløb. Marksprøjte påfyldes på vaskeplads med afløb til gyllebeholder. Marksprøjten er monteret med rentvandstank og spuledyse og særligt skylleudstyr til skylning af dunke.

Der er to olietanke på ejendommen, en tank på 6.000 l til dieselolie, som er placeret i maskinhuset, hvor der er fast gulv uden afløb og en tank til dieselolie på 1.200 l. der er placeret i lade, ligeledes med fast gulv uden afløb. Se figur 5.

Da sprøjtemidler opbevares forsvarligt i aflåst rum uden afløb og da olie opbevares i godkendte tanke og de to af olietankene er placeret på fast gulv uden afløb, så evt. spild vil kunne opsamles med savsmuld, er der ikke risiko for afstrømning til jord og grundvand. Det vurderes derved, at opbevaring af olie og sprøjtemidler sker på en miljømæssig forsvarlig måde.

3.8.4 Vand- og energiforbrug

Forsyning af vand sker fra Skanderup Vandværk. Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene. Herudover er der et mindre forbrug af vand til vask af stalde og maskiner. Der er ikke markvandsboringer tilknyttet husdyrbruget.

Vandforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

IE-brug har desuden pligt til at udarbejde planer for vedligehold og reparationer af bl.a. drikkevandsinstallationer.

Vask af stalde sker ved iblødsætning og vask med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende og BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Vandbesparelse opnås desuden ved drikkenipler, som er placeret over fodertruget og er integreret i foderautomaten.

Type	Nudrift	Ansøgt drift
El	Ca. 180.000 kWh	Uændret
Olie	Diesel: ca. 22.000 l	Uændret
Vandforbrug	Ca. 10.000 kbm	Uændret

Tabel 5 Skønnet vand- og energiforbrug

Der anvendes hovedsageligt energi til ventilation, foderblander, lys, gyllekølingsanlæg og højtryksrensere.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikre at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene samt ift. energiforbruget. Ventilationssystemet rengøres løbende, hvilket reducerer modstanden, så der opnås et lavt energiforbrug.

Der er LED belysning i alle stalde.

Der er et automatisk fodringsanlæg på ejendommen med energibesparende møller.

Der er varmegenvinding fra gyllekøling, og overskudsvarmen anvendes til opvarmning af stalde og mandskabsfaciliteter.

Lyset i staldene er kun tændt efter behov, og udendørslys er reguleret af bevægelsessensorer. Autoriseret el-installatør laver hvert 5. år gennemsyn af ejendommens el-installationer.

Ud fra ovenstående tiltag vurderes det, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

3.8.5 Foder

I denne produktion kan der udfodres fire forskellige blandinger til søer. Dette sikrer, at dyrene tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres behov. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Alt foder i besætning hjemmeblandes, hvortil der anvendes den nyeste teknologi inden for hjemmeblandingsanlæg. Dette giver en meget stor sikkerhed for at lave en nøjagtig foder sammensætning. Foderet vil blive sammensat med det lavest mulige proteinindhold og mineralsammensætning, som overholder de minimumsnormer, der er fastsat af Dansk Svineproduktion. Der vil i videst muligt omfang blive anvendt råvarer med høj fordøjelighed af protein og fosfor. Alle blandinger vil blive tilsat fytase efter normen for ikke varmebehandlet korn.

Der er en udendørs siloer til foder og en silo til korn, herudover er der siloer indendørs. Se figur 5.

Det vurderes ud fra gældende regler samt de tiltag som praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Figur 5. Indretning

3.9 BAT-Ammoniakemission

Der vil i forbindelse med ansøgning om muligheden for fleksibel produktion ikke ske en renovering af staldene.

Der er etableret gyllekøling i 1. Drægt.stalden og der er i forbindelse med den tidligere miljøgodkendelse fastlagt et BAT-niveau for ejendommen, hvor ammoniakreduktionseffekten fra gyllekøling er indregnet.

BAT-niveau for ejendommen er beregnet til 4.412 kg NH₃-N. Den faktiske ammoniakemission ligger ligeledes på 4.412 kg NH₃-N og BAT-kravet er dermed overholdt. Se tabel 6.

Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der benyttes tilpassede foderblandinger til søer og polte. Foderblandingerne indeholder tilpassede mængder aminosyrer og højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og er tilsat fytase. Da BAT-kravet er overholdt investeres der ikke i yderligere tiltag.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4124	288	4412
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4124	288	4412
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 6 BAT-beregning

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende staldafsnit.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
1. Drægt.stald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
2. Løbe+opdrættstald	Søer og Slagtesvin; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
2. Løbe+opdrættstald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
2. Løbe+opdrættstald	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
3. Farestald	Søer og Smågrise; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse

Tabel 7 Forudsætning for BAT-beregning.

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Da BAT-niveauet overholdes, vurderes det at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med projektet.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.4 om bedste tilgængelige teknik.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholdere foregår med sugekran. Håndtering af olie og sprøjtemidler sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.12 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget på Gellerup Skolevej 30 eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

3.13 Alternative løsninger

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, idet der ikke bygges nyt ifm. ændringen.

3.14 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.15 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholderne, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholderne eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådanne situation skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret før den nye farestald tages i brug.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

3.16 Oplysninger om konsulenten

Lene Egtved Andersen, Miljøkonsulent, KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding.

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 750 stipladser til søer.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødnings- og staldanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, meden nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management

4.2.1 BAT-Råvarer

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der anvendes tilpassede foderblandinger.

4.2.2 BAT-Energi

Se beskrivelse i afsnit 3.8.4

4.2.3 BAT-Vand

Se beskrivelse i afsnit 3.8.4

4.2.4 Management

Miljøstyrelsen har valgt, at der ikke skal fastsættes generelle vejledende normer for god management.

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der udarbejdes årligt foderplaner, så en optimal fodring i forhold til både dyr og miljø sikres. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi, vand, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, så forholdsregler i forbindelse med uheld som kemikalier, gylle og brand m.v. er beskrevet.

Husdyrbruget gennemfører arbejdspladsvurdering (APV), der er førstehjælpsudstyr og værnemidler til rådighed – fx beskyttelsesbriller, handsker etc.

Der er udarbejdet oplæringsmateriale og kontrolplan. IE-husdyrbruget vil desuden være omfattet af Miljøledelse, som bidrager til at have fokus på BAT vedr. management.

5. Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.